

CZU: 347.91/.95:35.07(478)

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6565437>

APĂRAREA DREPTURILOR, LIBERTĂȚILOR ȘI INTERESELOR ALTOR PERSOANE DE CĂTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE, ORGANIZAȚII ȘI CETĂȚENI

*Iulia BĂNĂRESCU, Anatolii BLINOV**

Universitatea de Studii Europene din Moldova

**Curtea de Apel Chișinău*

În acest articol sunt abordate conceptele privind participarea la proces a autorităților publice, a organizațiilor și cetățenilor pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane. Sunt evidențiate condițiile în baza cărora, potrivit art.73 alin.(1) CPC RM, în cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor altor persoane, la cererea acestora sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane fizice. Iar în conformitate cu principiul disponibilității, procesul civil poate fi pornit în apărarea drepturilor și intereselor legitime numai de persoana interesată – subiect al raportului material litigios.

Cuvinte-cheie: *proces civil, autoritate publică, poziție procesuală, interes legitim, persoană fizică, autoritate tutelată, restabilirea drepturilor părintești.*

THE PROTECTION OF RIGHTS, FREEDOMS AND INTERESTS OF OTHER PERSONS BY PUBLIC AUTHORITIES, ORGANIZATIONS AND CITIZENS

In this article, the concepts regarding the participation in the process of public authorities of organizations and citizens for the defense of the rights, freedoms and interests of other persons are approached. The conditions under which, according to art.73 para.(1) CCP RM in the cases provided by law, public authorities, organizations, individuals may sue (claim) in defense of the rights, freedoms and legitimate interests of other persons, at their request or in defense of the rights, freedoms and legitimate interests of an unlimited number of individuals, are highlighted. Moreover, in accordance with the principle of availability, civil proceedings can be started in defense of legitimate rights and interests only by the interested person – the subject of the material dispute report.

Keywords: *civil process, public authority, procedural position, legitimate interest, individuals, guardianship authority, restoration of parental rights.*

Introducere

Printre subiecții care participă la activitatea judiciară întru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane se înscriu autoritățile publice (centrale și locale), organizațiile obștești și persoanele fizice. Articolul 73 alin.(1) CPC RM dispune: „În cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane, la cererea acestora, sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane fizice”. Potrivit principiului disponibilității, procesul civil poate fi pornit în apărarea drepturilor și intereselor legitime numai de persoana interesată – subiect al raportului material litigios. De menționat, însă, că art.73 CPC RM prevede o regulă specială potrivit căreia, în cazurile prevăzute de lege, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane poate fi realizată și de către o altă persoană. Același articol stabilește cercul acestor subiecți, anume: organe ale administrației publice centrale, organe ale administrației publice locale, organizații obștești și persoanele fizice [1].

La procesul civil participă, în majoritatea cazurilor, organizațiile administrației publice centrale și organele administrației publice locale. Aceste autorități publice sunt, de regulă, persoane juridice și pot participa la procesele civile pentru apărarea intereselor proprii. În aceste cauze civile, autoritățile publice pot avea calitatea de reclamant, pârât sau de intervenient principal ca subiecți prezumați ai raporturilor material litigioase [2].

De menționat că, potrivit art.73 CPC RM, participarea autorităților publice la procesul civil este admisă nu în scopul apărării propriilor interese, ci a intereselor unor alte persoane sau ale unui număr nelimitat de persoane fizice. Astfel, participarea autorităților publice la procesul civil este legată mai mult de realizarea

competenței acestora și de exercitarea atribuțiilor într-un anumit domeniu de administrare publică. De exemplu, în atribuțiile organului de tutelă și curatelă intră și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară. Deci, autoritățile publice participă la procesul civil în vederea apărării drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice. Pentru aceste autorități publice participarea la procesul civil în conformitate cu prevederile art.73 CPC RM constituie o formă de realizare a atribuțiilor lor, care sunt exercitate și extrajudiciar în domeniul administrării publice, în cazul în care sunt în imposibilitate de a soluționa o problemă de ordin juridic în temeiul atribuțiilor pe care le au [3].

Instituția apărării drepturilor altor persoane în procesul civil are ca scop principal de a contribui la apărarea pe cale judiciară a drepturilor persoanelor care, din motive de sănătate, din cauza vârstei înaintate sau din alte motive întemeiate, nu sunt în stare să-și apere personal drepturile și interesele, precum și participarea la proces în vederea apărării intereselor statului și ale societății.

Participarea autorităților publice, organizațiilor și cetățenilor la procesul civil pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane constituie o garanție suplimentară de realizare a dreptului fiecăruia la apărare judiciară.

Temeiul participării la procesul civil a autorităților publice, organizațiilor și a persoanelor fizice pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane este cointeresarea statului sau a societății în procesul civil ce rezultă din obligațiile subiecților menționați potrivit atribuțiilor lor funcționale [4]. De menționat în acest context că autoritățile publice, organizațiile și persoanele fizice participă la procesul civil în nume propriu și au doar interes procesual juridic în desfășurarea procesului.

Codul de procedură civilă prevede la art.73 și 74 două forme de participare la procesul civil a autorităților publice, organizațiilor și a persoanelor fizice pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane:

1) intentarea procesului civil în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane de către autoritățile publice, organizații și persoanele fizice în cazurile prevăzute de lege (art.73 CPC RM);

2) depunerea concluziilor doar de către autoritățile publice numai în cazurile prevăzute de lege (art.74 CPC RM).

Intentarea procesului civil în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane de către autoritățile publice, organizații și persoanele fizice

Procesul civil în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane poate fi pornit de subiecții prevăzuți în art.73 CPC RM. Însă, pentru intentarea procesului civil este necesar ca dreptul acestor subiecți de a se adresa în instanța de judecată în interesul altor persoane să fie prevăzut expres de lege.

Procesul civil poate fi intentat în baza a două temeuri:

1) la cererea persoanelor care consideră că le-au fost încălcate drepturile, libertățile și interesele legitime (excepție fiind cazul persoanelor în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară);

2) din proprie inițiativă pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane.

Dacă în cazul intentării procesului civil în apărarea intereselor altor persoane este cunoscută persoana (persoanele) în interesul căreia (cărora) este intentat procesul (beneficiarul), de exemplu: copilul minor, care este indicat în cererea depusă în instanța de judecată, atunci în cazul apărării drepturilor și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane nu se cunoaște concret beneficiarul, deoarece este apărat un cerc larg de persoane, care se află în aceeași situație de fapt și de drept [5]. În acest din urmă caz, procesul civil poate fi intentat indiferent de cererea persoanelor interesate, deoarece se urmărește apărarea interesului public [6] (de ex.: acțiunea intentată la cererea organelor administrației publice abilitate privind protecția drepturilor consumatorilor).

Pornirea procesului civil în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane, în condițiile stipulate la art.73 CPC RM, se admite la cererea persoanei interesate. *Excepție* de la această regulă este apărarea intereselor persoanelor în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, în cazul cărora nu este necesară cererea lor sau a reprezentanților lor legali. Deși constituie și o excepție de la principiul disponibilității în procesul civil, adresarea în instanța de judecată în interesul persoanelor în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară din inițiativa subiecților prevăzuți de art.73 CPC RM contribuie la apărarea rapidă și efectivă a drepturilor și intereselor acestor persoane. Cererea persoanelor care consideră că li se încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime urmează a fi întocmită în formă scrisă.

Legislația procesual civilă nu specifică toate cazurile în care autoritățile publice, organizațiile și persoanele fizice pot intenta procesul civil în interesul altor persoane. Norma juridică prevăzută de art.73 alin.(2) CPC RM are caracterul unei norme juridice de trimitere (de referire), care prevede posibilitatea intentării unui proces civil în apărarea intereselor altor persoane numai în cazul în care acest drept este prevăzut de lege. Potrivit art.169 alin.(1) lit.c) CPC RM, judecătorul va refuza primirea cererii de chemare în judecată dacă aceasta a fost depusă de un organ, organizație sau o persoană în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unei alte persoane, fără ca prevederile Codului de procedură civilă sau o altă lege să le delege dreptul adresării în judecată în acest scop.

Astfel, este în drept de a porni procesul civil **autoritatea tutelară**. Cazurile în care ea are acest drept sunt prevăzute de Codul familiei: declararea nulității căsătoriei, dacă căsătoria a fost încheiată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vârstă nu a fost redusă în modul stabilit (art.42 alin.(1) lit.a)); decăderea din drepturile părintești (art.68 alin.(2)); încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori (art.74 alin.(3)). Procesul civil privind nulitatea adopției poate fi intentat de autoritatea tutelară în temeiul Legii nr.99/2010 privind regimul juridic al adopției (art.50 alin.(1) lit.a)).

Și alte acte normative conțin norme juridice ce stipulează dreptul de a intenta procesul civil în apărarea intereselor altor persoane. Astfel, Codul muncii prevede: „**sindicatelor** sunt în drept să conteste, în modul stabilit, actele normative care lezează drepturile la muncă, profesionale, economice și sociale ale salariaților, prevăzute de legislația în vigoare” (art.386 alin.(2) lit.i)). Acțiuni pentru apărarea intereselor altor persoane pot înainta în instanța de judecată și **asociațiile obștești de consumatori**.

Potrivit art.327 alin.(2) CPC RM organul de administrare a proprietății municipale poate să depună cerere de declarare a dreptului de proprietate municipală asupra unui bun imobil fără stăpân.

Poziția procesuală a autorităților publice și a altor subiecți care pornesc procesul în vederea apărării drepturilor și intereselor altor persoane se determină potrivit regulilor generale prevăzute de Codul de procedură civilă, luându-se în considerare anumite particularități specifice. Pentru intentarea procesului, autoritățile publice menționate depun cererea cu respectarea normelor generale de competență jurisdicțională, prezentând probele necesare ce dovedesc circumstanțele pe care își întemeiază pretențiile. Cu toate că procesul civil este intentat din numele subiecților prevăzuți la art.73 CPC RM, ei nu sunt subiecți ai raportului material litigios. Considerent din care subiecții care intentează procese în interesul altor persoane sunt părți în proces cu un statut procesual deosebit [7]. Ca și în cazul participării procurorului la procesul civil, acești subiecți pot fi numiți „reclamanti procesuali”. Astfel, autoritățile publice, organizațiile și cetățenii care intentează procesul civil în interesul altor persoane nu sunt părți în proces în sens material, dar participă la proces în calitate de părți în sens procesual [8]. Unii autori mai numesc această categorie de participanți la procesul civil „autorități-petiționari” [9].

Subiecții care intentează procesul în interesele altor persoane au doar drepturile și obligațiile procesuale necesare pentru apărarea drepturilor și intereselor altor persoane, acestea având doar calitatea de parte în proces în sens procesual. Potrivit art.73 alin.(2) CPC RM, „Organele, organizațiile, persoanele fizice, care au intentat proces în apărarea intereselor unor alte persoane, au drepturi și obligații procesuale de reclamant, cu excepția dreptului de a încheia tranzacție și a obligației de a achita cheltuielile de judecată”. Subiecții care pornesc procesul în apărarea intereselor altor persoane nu pot dispune de dreptul subiectiv material, acesta fiind doar un drept al reclamantului. Către acești subiecți nu poate fi înaintată acțiunea reconvențională. De asemenea, asupra lor nu se răsfrâng efectele material-juridice ale hotărârii judecătorești definitive și irevocabile.

Instanța de judecată urmează să înștiințeze persoana în interesul căreia a fost intentat procesul civil la cererea subiecților prevăzuți la art.73 CPC RM despre procesul civil astfel intentat și despre faptul că participă la proces în calitate de reclamant, cu excepția cazurilor prevăzute de lege când persoana nu are calitatea de reclamant în proces. Fiind subiect al raportului material litigios, reclamantul urmează să susțină în ședința de judecată pretențiile înaintate în apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. În cazul în care reclamantul renunță să intervină în procesul intentat de subiecții prevăzuți la art.73 CPC RM, instanța scoate cererea de pe rol. Dacă reclamantul renunță la acțiune, instanța încetează procesul doar dacă renunțarea reclamantului nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane (art.73 alin.(3) și art.72 alin.(2) CPC RM).

Depunerea concluziilor de către autoritățile publice – formă de participare la procesul civil

Ca formă de participare a autorităților publice la procesul civil pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane este *depunerea concluziilor*. Participarea autorităților publice la procesul civil prin

depunerea concluziilor derivă din atribuțiile acestora ce sunt realizate într-un anumit domeniu al administrației publice. Astfel, prin depunerea concluziilor se urmărește realizarea atribuțiilor autorităților civile în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor altor persoane, a intereselor statului și ale societății [10].

Articolul 74 alin.(1) CPC RM prevede: „În cazurile stabilite de lege, autoritățile publice competente, din proprie inițiativă, la cererea participanților la proces sau din oficiul instanței, pot interveni în proces până la pronunțarea hotărârii în prima instanță, precum și în instanța de apel, pentru a depune concluzii, potrivit funcției, în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane, a intereselor statului și ale societății”. Depunerea concluziilor de către autoritățile publice competente se exercită în baza a trei temeuri:

- din proprie inițiativă a autorității publice;
- la cererea participanților la proces;
- din oficiul instanței.

De menționat că depunerea concluziilor ca formă de participare a autorităților publice la procesul civil se face numai dacă legea prevede expres acest lucru. Legea poate să prevadă obligativitatea depunerii concluziilor sau posibilitatea acestei acțiuni [11]. Cazurile de participare la proces a autorităților publice pentru depunerea concluziilor sunt prevăzute, în principiu, de normele dreptului familiei, dreptului civil și de legislația procedurală civilă.

La procesul civil pentru depunerea concluziilor de cele mai multe ori participă **autoritatea tutelară**. Potrivit art.42 alin.(2) CF RM, examinarea cererii privind declararea nulității căsătoriei încheiate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială are loc cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare. Codul familiei prevede obligativitatea depunerii concluziilor la proces de către autoritatea tutelară și la examinarea următoarelor cauze:

- decăderea din drepturile părintești (art.68 alin.(3));
- luarea copilului fără decăderea din drepturile părintești (art.71 alin.(4));
- restabilirea drepturilor părintești (art.70 alin.(2));
- litigiile privind educația copilului (art.73 alin.(1)).

Potrivit Legii nr.99/10 privind regimul juridic al adopției, cererea de încuviințare a adopției se examinează cu participarea obligatorie a autorității teritoriale¹ de la domiciliul copilului (art.31 alin.(5)).

Obligativitatea depunerii concluziilor la proces de către autoritatea tutelară este prevăzută de Codul de procedură civilă la examinarea următoarelor cauze: încuviințarea adopției (art.291); declararea capacității depline a minorului (art.295).

Autoritățile publice care intervin în proces pentru a depune concluzii valorifică doar drepturile și obligațiile procedurale de participant la proces specificate la art.56 CPC RM și în alte legi. De menționat că drepturile și obligațiile procedurale ale autorităților publice ce participă la proces pentru a depune concluzii sunt mai restrânse decât în cazul primei forme de participare la proces a autorităților publice în vederea apărării drepturilor și intereselor legitime ale altor persoane.

Problema privind participarea la proces a autorităților publice competente pentru depunerea concluziilor se soluționează de către judecător la faza pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare. Judecătorul va înștiința autoritățile publice despre necesitatea audierii lor în ședință de judecată. La examinarea cauzei în fond, autoritatea publică va prezenta concluzia formulată în scris. Potrivit art.290 alin.(1) CPC RM, autoritatea teritorială este obligată să prezinte în judecată un aviz asupra caracterului rațional al adopției și corespunderii acesteia interesului copilului.

Autoritățile publice competente pot interveni în proces pentru a depune concluzii până la pronunțarea hotărârii în prima instanță, precum și în instanța de apel. Dacă instanța de judecată a soluționat cauza civilă fără a introduce în proces autoritatea publică competentă pentru care legea prevede obligativitatea participării acesteia pentru a depune concluzii, atunci hotărârea instanței de judecată poate fi casată [12].

Concluziile autorității publice competente, care se expun obligatoriu în formă scrisă, constau din trei părți componente: introductivă, descriptivă și concluzia propriu-zisă.

¹ Potrivit art.5 alin.(1) lit.b) al Legii nr.99/2010 privind regimul juridic al adopției, *autorități teritoriale* sunt secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău.

În partea *introdactivă* se indică data emiterii, autoritatea publică emitentă, numele părților și ale celorlalți participanți la proces și obiectul examinării.

În partea *descriptivă* sunt expuse informațiile despre faptele ce au fost acumulate de către funcționarii autorității publice competente referitoare la cazul cercetat.

În *concluzia propriu-zisă* este expusă opinia autorității publice privitor la caracterul litigiului de drept sau de fapt supus examinării judecătorești și înaintată propunerea privind soluționarea cauzei. De exemplu, la examinarea litigiilor privind educația copilului, autoritatea tutelată este obligată să examineze condițiile de trai ale copilului și ale persoanei care pretinde la educația copilului și să prezinte instanței judecătorești avizul respectiv (art.73 alin.(2) CF RM).

Elementul cel mai important al concluziilor depuse la proces de către autoritățile publice competente sunt concluziile propriu-zise, deoarece organele respective sunt în drept să dea o apreciere juridică circumstanțelor cauzei în baza informației acumulate, de exemplu: depunerea concluziei la desfacerea căsătoriei cu cine dintre părinți vor trebui să locuiască copiii minori, cine dintre ei va putea să asigure condițiile adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului. Depunerea acestor concluzii constituie un mijloc de realizare a atribuțiilor și sarcinilor autorităților publice și contribuie la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale altor persoane, a intereselor statului și ale societății. În acest sens, autoritățile publice menționate participă la procesul civil nu doar pentru a prezenta unele probe, dar și pentru ca judecătorul să primească o elucidare competentă a circumstanțelor cauzei de către autoritatea publică investită cu atribuții în acest domeniu [13].

Autoritatea publică competentă împuternicește un reprezentant care participă la proces pentru a depune concluziile. Concluziile date de autoritățile publice li se dă citire în ședința de judecată. Împuterniciților acestor autorități judecătorești, precum și participanții la proces și reprezentanții lor, le pot adresa întrebări pentru clarificarea sau completarea concluziilor (art.231 CPC RM). Indubitabil, pentru a răspunde la întrebările adresate pentru clarificarea concluziilor și elucidarea circumstanțelor cauzei, reprezentantul împuternicit de către autoritatea publică trebuie să fie un specialist ce activează în domeniul respectiv. În susținerile orale, reprezentanții autorităților publice care participă la proces pentru a depune concluzii iau cuvântul după părți și intervenienți (art.233 alin.(4) CPC RM).

Deși concluziile depuse în conformitate cu art.74 CPC RM sunt importante pentru soluționarea justă a cauzei civile, ele totuși nu au un caracter obligatoriu și judecătorul nu este legat la adoptarea hotărârii de concluzia depusă de autoritatea publică competentă. Instanța de judecată poate pronunța hotărârea și contrar concluziei autorității publice. Însă, în acest caz, judecătorul urmează să argumenteze respingerea totală sau parțială a concluziilor depuse.

Concluzii

În vederea determinării clare a poziției procesuale a autorităților publice, organizațiilor obștești și cetățenilor care participă la proces pentru apărarea drepturilor și intereselor altor persoane de alți participanți sau persoane care contribuie la înfăptuirea justiției, urmează să facem următoarele precizări:

Procurorul participă la procesul civil în cazurile prevăzute de lege în vederea apărării intereselor unei autorități publice. Însă, autoritățile publice, organizațiile și cetățenii participă la proces în apărarea drepturilor și intereselor altor persoane în scopul îndeplinirii atribuțiilor funcționale și doar în cazurile prevăzute de lege.

Deseori, autoritățile publice, care intervin într-un proces civil deja pornit, sunt admise la proces pentru a depune concluzii de către instanța de judecată în calitate de *intervenienți accesorii*. Însă, soluția respectivă este una greșită, deoarece intervenientul accesoriu are un interes personal în soluționarea cauzei ce se bazează pe raporturile material-juridice stabilite cu partea căreia se alătură. Mai mult ca atât, intervenientul accesoriu nu intervine în procesul civil pentru a depune concluzii. Astfel, scopul participării autorităților publice la proces, precum și categoria interesului urmărit sunt criteriile cu ajutorul cărora se poate determina cine participă la proces – autoritățile publice pentru a depune concluzii sau intervenientul accesoriu [14].

Poziția procesuală a autorităților publice care intervin în proces pentru a depune concluzii urmează a fi diferențiată de poziția procesuală a *expertului*. Spre deosebire de autoritățile publice, expertul face parte din categoria persoanelor care contribuie la înfăptuirea justiției. Participarea la proces a expertului este condiționată de existența anumitor circumstanțe concrete ale cauzei care urmează a fi elucidate de el, însă autoritățile publice competente pot participa la proces pentru a depune concluzii doar dacă acest lucru este prevăzut de lege.

Subiecții prevăzuți la art.73 CPC RM, care sunt în drept să intenteze procesul civil în interesul altor persoane, au poziție procesuală diferită față de cea a reprezentantului. Autoritățile publice, organizațiile și cetățenii pot intenta procesul civil în apărarea drepturilor altor persoane doar în cazurile prevăzute de lege, însă reprezentantul poate participa la proces ori de câte ori este împuternicit de reprezentantul său.

Referințe:

1. *Гражданский процесс*: Учебник / Под ред. В.В. Яркова. 5-е изд. Москва: Woltersklwer, 2004, с.96.
2. *Ibidem*, p.97.
3. *Ibidem*.
4. ВЛАСОВ, А.А. *Гражданское процессуальное право*: Учебник. Москва: ТК Белби, 2004, с.107.
5. *Комментарий к Гражданскому процессуальному кодексу Российской Федерации*. 3-е изд. Москва: Норма, 2008, с.89.
6. АБОЛЮНИН, Г.О. *Групповые иски*. Москва: Норма, 2001, с.40.
7. *Гражданский процесс*: Учебник / Под ред. В.В. Яркова, с.102.
8. *Гражданский процесс*: Учебник / Под ред. М.К. Треушникова. 3-е изд. Москва: Городец, 2001, с.141.
9. ВИКУТ, М.А., ЗАЙЦЕВ, И.М. *Гражданский процесс России*: Учебник. Москва, 1999, с.109.
10. ДОБРОВОЛЬСКИЙ, А.А. *Участие органов государственного управления в гражданском процессе*. Москва: Госюриздат, 1958, с.35.
11. MACINSKAIA, V., VISTERNICEAN, D., BELEI, E. *Drept procesual civil. Intentarea, pregătirea și examinarea în fond a pricinilor civile. Proceduri necontencioase în procesul civil*. Chișinău: Elan Inc., 2008, p.36.
12. Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.2ra-448/2009 din 25.03.2009.
13. *Гражданский процесс*: Учебник / Под ред. В.В. Яркова, с.106.
14. ВЛАСОВ, А.А. *Op. cit.*, p.113.

Date despre autori:

Iulia BANĂRESCU, doctor în drept, conferențiar universitar, Universitatea de Studii Europene din Moldova.

E-mail: iu.banarescu@mail.ru

ORCID: 0000-0001-6612-8072

Anatolii BLINOV, master în drept; asistent judiciar la Curtea de Apel Chișinău.

E-mail: anatolii.blinov@yahoo.com

ORCID: 0000-0002-2586-5495

Prezentat la 10.05.2022